

Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti OĽaNO – NOVA – Kresťanská únia (KÚ) – Zmena z dola

Celkový počet bodov:

24

Hodnotenie:

C

ODPOVEDE

Ak sa dostanete do Národnej rady, zaistíte, aby sa Slovensko stalo najneskôr do roku 2050 uhlíkovo neutrálnym štátom?

- Nie
- **Áno (1 bod)**
- Áno, dokonca už do roku 2040

Podporujete ambicióznejšie európske ciele pre znižovanie emisií skleníkových plynov do roku 2030?

- Nie, súčasných 40 % je dostatočných
- **Áno, na 45 % (0 bodov)**
- Áno, na 50 %
- Áno, na 55 %
- Áno, na 65 %

Podporujete, aby s koncom uhlia Slovensko zároveň opustilo tiež výrobu elektrickej energie a tepla z ropy a plynu?

- Nie
- **Áno – najneskôr do roku 2030 (2 body)**
- Áno – najneskôr do roku 2040

Podporujete rýchly rozvoj obnoviteľných zdrojov v súlade s ochranou ekosystémov a decentralizáciu energetiky (napríklad umožnením pripájania nových menších zdrojov do siete ľuďmi a firmami) namiesto fosílnych palív?

- Nie, súčasný cieľ 19,2 % OZE pre rok 2030 je dostačujúci
- Áno, mali by sme zvýšiť cieľ pre rok 2030, ale iba ľahko
- **Áno, mali by sme dramaticky zvýšiť cieľ pre rok 2030 (2 body)**
- Áno, mali by sme smerovať k cieľu 100 % obnoviteľnej energie

V akom tempe by ste podporili obnovu verejných budov (školy, nemocnice, úrady, ...) smerom k ich ekologizácii a znižovaniu energetickej náročnosti?

- Tempo 1% ročne
- **Tempo 2% ročne (1 bod)**
- Tempo 3% ročne

Ak sa dostanete do Národnej rady, podporíte znižovanie emisií v poľnohospodárstve a presun dotácií z intenzívneho poľnohospodárstva do ekologických a udržateľných foriem poľnohospodárstva a prechod na produkciu, ktorá bude chrániť prírodné zdroje, podporovať biodiverzitu a smerovať k uhlíkovej neutralite?

- Nie
- **Áno (2 body)**
- Áno, ale až po roku 2030

Podporíte vyhlásenie stavu klimatickej núdze na Slovensku?

- Nie
- **Áno (2 body)**

Považujete pokles biodiverzity a vymieranie druhov za problém, ktorý ohrozuje chránené druhy aj na Slovensku a potrebuje preto neodkladné riešenia, vrátane neodkladného zlepšenia praktickej ochrany biotopov a druhov?

- Nie
- **Áno (1 bod)**

Slovensko nedostatočne chráni pralesy a lesy v chránených územiach, ktoré sú kľúčové z pohľadu zmierňovania či prispôsobovania sa zmene klímy a rovnako sú stanovištom druhov európskeho významu. Presadíte vznik prísne chránených bezzásahových území so zameraním na ochranu prírody, biodiverzity a krajiny?

- Nie
- **Áno, aspoň 5% z celkovej rozlohy Slovenska (1 bod)**
- Áno, aspoň 10% z celkovej rozlohy Slovenska

Celkový počet: **12 bodov**

OTVORENÉ OTÁZKY

Aké tri konkrétne kroky zavediete, aby Slovensko čo najrýchlejšie začalo znižovať emisie skleníkových plynov? 2 body

1. Zvyšovanie lesnatosti, no nielen plošnej na základe zalesňovania neproduktívnej pôdy, ale aj a najmä priestorovej - využitím prírode blízkych hospodárskych postupov (výberkový, mozaikový, trvalo viacetážový), ktorý zníži riziko kalamít a z toho vyplývajúcich holín, ktoré nedokážu v aktuálnom čase dostatočne viazať uhlík.
2. Zásadnou zmenou dopravných priorít. I. Uprednostníme (podporíme) nákladnú železnicu pred kamiónmi, II. elektromobily pred spaľovacími motormi, III. hromadnú dopravu pred individuálnou.
3. Podporou obnoviteľných zdrojov energie. Keďže však našim najvýznamnejším obnoviteľným zdrojom energie bude navždy drevo, ktorého spaľovanie uvoľňuje CO₂, podporíme vedecký výskum cieľom získania efektívnej filtrácie spalín dreva.
4. Podporou zmeny stravovacích návykov obyvateľov v prospech zdravšej rastlinnej potravy (zníženie metánu produkovaného dobytkom).

Aké tri konkrétne kroky zavediete na podporu znižovania emisií skleníkových plynov v doprave? 2 body

1. Uprednostníme železnice pred kamiónmi
2. Podporíme elektromobilitu
3. Budeme preferovať hromadnú dopravu pred individuálnou

Aké tri konkrétne kroky zavediete pre adaptáciu na zmenu klímy, posilnenie ekologickej stability krajiny a jej schopnosti odolávať suchu, povodňam či nedostatku vody? 2 body

1. Lesy. Lesy. Lesy. Zásadná zmena hospodárenia v lesoch v prospech prírode blízkeho je alfou a ome-gou posilnenia ekologickej stability krajiny, a to nielen lesnej. Súčasťou lesníctva je aj hradenie bystrín, tradičná lesnícka disciplína dnes takmer neznáma. Má významné funkcie – vodozadržnú, protipovodňovú, protieróznou, protipožiarnu, estetickú. Podpora lesov a lesníctva, a to aj finančná, je tým najúčinnnejším, čo môžeme vo veci stabilizácie krajiny, zmiernenia klimatických zmien a zachovania kvality a množstva vôd urobiť. Okrem už uvedenej schopnosti viazať uhlík, sú samotné lesy aj najvýznamnejším protipovodňovým prvkom a zároveň najväčším rezervoárom vody (lesné systémy obsahujú 4 krát viac vody ako všetky toky a nádrže Slovenska dohromady).
2. Ekologizácia poľnohospodárskej výroby. Viac zeleného hnojenia, obmedzenie monokultúr, orba jedine po vrstevnici... Na takéto kvalitatívne požiadavky musíme naviazať aj eurodotácie, ktoré dnes vyplácame paušálne len za kvantitu.
3. Podporíme ozeleňovanie urbánnych celkov. Zelené strechy sú účinným, no stále nevyužívaným nástrojom.

Aké tri konkrétne kroky zavediete na podporu znižovania energetickej náročnosti budov a zvyšovania ich energetickej efektivity? 2 body

1. Zelené strechy budov. Mnohé strechy sa môžu stať nositeľmi nízkych porastov tráv a krov, ktoré budú spolu s vodoizolačnými vrstvami a samotnou pôdou tepelným izolantom budov a zároveň tvorcom mikroklimy ich okolia.
2. Podpora drevodomov z domáceho dreva a domácej produkcie (= zároveň viazanie uhlíka)
3. Využitie moderných zatepľovacích postupov, kvalitné okná, podporíme vedecké princípy pri situovaní budov z hľadiska prúdenia vzduchu, slnečného svitu, vzájomnej interakcie budov...

Aké tri konkrétne kroky zavediete na podporu a nezávislosť občianskej spoločnosti, ochranu ľudských práv ako sú sloboda slova, sloboda novinárskej profesie a nezávislosť občianskej spoločnosti – 2 body

1. Podporíme výchovu k občianskej odvahe a statočnosti. Výchova k občianskemu aktivizmu v školách podľa princípu: občianska ľahostajnosť a nezáujem sú horšie ako zaujatie hoc aj nesprávneho občianskeho postoja.
2. Ochránime, podpotríme a oceníme ľudí, ktorí sa neanonymne postavili proti korupcii.
3. Podporíme využitie všeobecne dostupných moderných technológií (mobilné aplikácie) na trvalý kontakt občanov s mocenskými orgánmi štátu, ako všadeprítomný nástroj občianskej kontroly, ale aj efektívneho styku občanov so štátnou správou.
4. Podporíme poskytnutie účinnej ochrany a udelenie štatútu verejného činiteľa investigatívnym novinárom.
5. Navrhujeme zvýšenie právomocí a zodpovednosti profesným samosprávam, združeniam, komorám...
6. Budeme dbať na transparentnú funkčnú a finančnú nezávislosť občianskych združení.

Celkový počet: **10 bodov**

Hodnotenie programu – málo ambiciózne: **2 body**

- Dôraz na dodržanie princípu znečisťovateľ platí
- Zapojenie verejnosti a mimovládnych organizácií do rozhodovania o environmentálnej politike
- Ochrana biodiverzity
- Podpora verejnej a ekologickej dopravy

- Chýbajú konkrétne ciele a dáta pre znižovanie emisií
- Chýba riešenie automobilového priemyslu a tovární na výrobu automobilov
- Nerieši spravodlivý prechod na bezuhlíkové hospodárstvo
- Chýba podpora obnoviteľných zdrojov energie
- Chýba plán na znižovanie emisií v doprave
- Chýba plán pre znižovanie množstva skleníkových plynov v priemysle
- Podporuje zvyšovanie živočíšnej výroby

